

14. Bölüm

Özel Durumu Olan Çocuk ve Toplum

Doç. Dr. Esra YILDIZ¹

GİRİŞ

Özel durumun etkileri bireyler üzerinde çocukluk döneminde yetişkinlik dönemine göre farklı özellikler taşır. Örneğin; özel duruma sahip çocuk için eğitim imkânları önem kazanırken yetişkinler için istihdam önem kazanır [1]. Ancak tüm özel durumu olanlar için mevcut yetersizliklerin yanı sıra toplum-sallaşma ortak bir sorundur. Özel durumu olanlar, sosyal yaşama katılmada sorunlarla karşılaşmaktadır.

Özel durumu olan çocukların toplumsal yaşama etkin biçimde katılabilmesi; toplumun onlara bakışı ve kabulü ile gerçekleşecektir. Özel durumu olan çocuk hem kendi hem de ailesi topluma katılımında etkilenmektedir. Çocuklarının gelişimsel bir engeli gerçeği ile yüz yüze gelmek ailenin tüm fertlerini ve çevre-toplum ilişkilerine derinden etkilemektedir. Özel durumu olan çocuğa sahip ailelere yönelik toplumun ön yargıları, ailenin işlediği günah nedeni ile cezalandırıldıkları gibi inanışları ailelerin hem suçluluk hem de utanç duymasına neden olabilir. Bunu sonucu olarak aile özel durumu olan çocuğun varlığını toplumdan saklama yoluna gidebilir.

Özel Durumu Olan Çocuk İçin Toplum

Toplum kendisini oluşturan her birey için sağladığı imkânları tüm çocuklara sağladığı gibi özel durumu olan çocuklara da sağlamalıdır. Her engel grubundaki çocuk, engel durumuna uygun sağlık, eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerinden faydalanmalıdır. Özel durumu olan çocukların toplum yara-

¹ Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği AD. esra.yildiz@atauni.edu.tr

adım atılmalıdır. Sağlık sisteminin, sosyal sistemin özel durumu olan çocuklara ve ailelerine çözüm sağlayıcı olmaları gerekmektedir.

KAYNAKLAR

1. Kulaksızoğlu, A., et al., Engelli Çocuk ve Ergenlerin Hakları El Kitabı. Çocuk Vakfı Yayınları, İstanbul, 2011: p. 45-65.
2. Çaha, H., Engellilerin toplumsal hayata katılmasına yönelik politikalar: Türkiye, ABD ve Japonya Örnekleri. İnsan & Toplum Dergisi, 2016. 5(10): p. 123-150.
3. Yardımcı, S., et al., FB Aydar (Çev.), Sakatlık çalışmaları (ss. 17-27). İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları, 2011.
4. Kolat, S., Avrupa Birliği sosyal politikası çerçevesinde özürliülere yönelik ayrımcılıkla mücadele ve Türkiye'deki yansımaları. 2010: T.C Başbakanlık Özürliüler İdaresi Başkanlığı.
5. Organization, W.H. and Unicef, Early childhood development and disability: A discussion paper. 2012.
6. Karaca, S. and G. Özeltin, Görme engelli ergenlerle yürütülen yapılandırılmış bir grup eğitiminin etkinliği. Maltepe Üniversitesi HemGirelik Bilim ve Sanatı Dergisi, 2010. 3(1.2010).
7. Hanaylı, M., S. Serbest, and T. Ürekli, Otizimli Çocukların Sosyal Becerilerini Geliştirmeye Yönelik Android Uygulaması. XVII. Akademik Bilişim Konferansı. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, 2015.
8. Erbay, E., Çocuk katılımı. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2016.
9. Scharf, R.J., et al., Global disability: empowering children of all abilities. Pediatric Clinics, 2017. 64(4): p. 769-784.
10. Burcu, E., Engellilik sosyolojisi. 2015: Anı Yayıncılık.
11. Güllüpınar, F., Toplumsal İlişkiler Kıskaçında Zihin Engelli Olan Bireyler Ve Aile Yapıları: Eskişehir'de Engelli Ailesi Hakkında Sosyolojik Bir Alan Çalışması. Toplum ve Sosyal Hizmet, 2013. 24(1): p. 41-64.
12. Burcu, E., Türkiye'de Yeni Bir Alan: Engellilik Sosyolojisi ve Gelişimi. Journal of Sociological Studies/Sosyoloji Konferansları, 2015(52).
13. DeRigne, L., Government Programs for Disabled Children: A Practitioner's Guide to Policy and Programs in Florida. Florida Public Health Review, 2016. 13(1): p. 7.
14. Soltani, S.H.K., M.Y. Abbas, and M. Awang, Disabled Children in Public Playgrounds: A pilot study. Asian Journal of Environment-Behaviour Studies, 2018. 3(6): p. 81-89.
15. Bailey, S., et al., Involving disabled children and young people as partners in research: a systematic review. Child: care, health and development, 2015. 41(4): p. 505-514.